

Kort:

Mensen die verslaafd zijn hebben daarnaast vaak last van een wirwar van andere problemen. Binnen die problemen is het bestaan van psychiatrische comorbiditeit vaak ernstig invaliderend. Maar vaak ook moeilijk te herkennen of te behandelen. De VVGN heeft daarom dit als thema gekozen voor het wintercongres op 24 januari 2019.

Vooraanstaande sprekers als Wim van de Brink, Geert Dom, Arnt Schellekens, Patricia van de Wijngaarden, Klaas Arts, Han Luijckx en Mary Janssen van Raay zullen ingaan op de nieuwste inzichten binnen psychiatrische comorbiditeit bij verslaving. Zij verbinden wetenschap en praktijk van onder andere, ADHD, persoonlijkheidsstoornissen, psychotische stoornissen, cognitieve stoornissen en ASS.

Lang:

De Vereniging VerslavingsGeneeskunde Nederland organiseert op 24 januari 2019 haar Wintercongres. Dit wetenschappelijk congres heeft als hoofdthema "psychiatrische comorbiditeit bij verslaving".

Autisme spectrum stoornissen worden vaak onvoldoende herkend, zeker bij vrouwelijke patiënten. Een expert op dit terrein, Dr. Patricia van Wijngaarden - Cremers, zal ingaan op herkenning en op de consequenties in het kader van een verslavingsbeloop en behandeling.

Cognitieve beschadiging als gevolg van een stoornis in alcoholgebruik is een belangrijk aandachtspunt in de verslavingsgeneeskunde. Een bijzonder ervaren expert op dit terrein, gedragsneuroloog en promovendus op het Wernicke-Korsakov syndroom, drs. Klaas Arts, is bereid gevonden om een inleiding te houden hierover.

Op drie belangrijke gebieden van psychiatrische comorbiditeit zullen experts de nieuwste inzichten voor het voetlicht brengen. Professor emeritus Wim van den Brink zal ingaan op verslaving die samengaat met persoonlijkheidstoornis, gedragstoornis, bipolaire stoornis, en ADHD; Professor Geert Dom zal ingaan op stemmingsstoornissen, angststoornis en PTSS, en dr. Arnt Schellekens op psychose en verslaving.

Er is in het veld behoefte aan een update van de Multidisciplinaire Richtlijn (MDR) over Stoornissen in het gebruik van alcohol (SGA) uit 2009 op het onderdeel van farmacologische

preventie van relaps. Drs. Mary Janssen van Raay en Han Luijkx zullen wetenschap en praktijk verenigen.

Er staat ook weer een actueel onderwerp op de agenda: de rookverslaving. Het preventie-akkoord, een recent rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), maar vooral het beleid van de staatssecretaris Paul Blokhuis hebben dit onderwerp hoog op de agenda gezet. Wat is de rol van verslavingsartsen bij rookverslaving?

Kortom een relevant symposium voor verslavingsartsen, psychiaters, verpleegkundig specialisten en behandelaren in de verslavingszorg in het algemeen.

Doel Symposium

Het up-to-date brengen van wetenschappelijke en practice-based kennis van enkele grote delen van het verslavingsgeneeskundig en comorbide psychiatrisch gebied.

Doelgroepen

Verslavingsartsen KNMG en Psychiaters werkzaam in, of met interesse in de verslavingszorg, en verpleegkundig specialisten.

Accreditatie

Accreditatie zal aangevraagd worden bij de Vereniging voor VerslavingsGeneeskunde Nederland.

Inschrijving

Voor inschrijving kunt u gebruik maken van het digitale inschrijfformulier.

Deelnameprijs voor dit wintercongres bedraagt voor VVGN leden € 175,- en niet-leden € 225,-.

U ontvangt een factuur na ontvangst van het inschrijfformulier. Betaling van de factuur geldt als inschrijvingsbewijs. Uiterste inschrijfdatum is 16 januari 2018.

Locatie

NBC Congrescentrum
Blokhoeve 1
3438 LC Nieuwegein

Annulering

Na inschrijving kan het voorkomen dat u zich toch moet afmelden. Tot 3 weken voor de bijeenkomst is dat geen probleem. Bij afmelding binnen 3 weken voor de bijeenkomst wordt 50% van het inschrijfgeld in rekening gebracht. Bij afmelding 1 week voor de studiemiddag wordt het volledige inschrijfgeld in rekening gebracht.

Informatie

Met vragen kunt u zich wenden tot secretariaat via info@vvggn.nl. Wij adviseren u snel te reageren. Het aantal plaatsen is beperkt, inschrijving vindt plaats in volgorde van aanmelding.

Programma

08:30 uur Inschrijving

09:00 uur Opening door dagvoorzitter

09:10 uur Drs. Maarten Belgers, verslavingsarts KNMG bij Iriszorg

[Casuïstiek over de borderline persoonlijkheidsstoornis, en over ADHD op een dubbeldiagnose-afdeling](#)

09:25 uur Prof. dr. Wim van den Brink, emeritus hoogleraar Verslavingszorg aan het Academisch Psychiatrisch Centrum, AMC Amsterdam

[Over de comorbiditeit van verslaving en ADHD, CD, ASPD, en Bipolaire Stoornis](#)

10:35 uur Koffie pauze

10:55 uur Drs. Mary Janssen van Raay, verslavingsarts KNMG bij Antes Groep en drs. Han Luijkx, verslavingsarts KNMG bij Brijder

[Update van de Multidisciplinaire Richtlijn \(MDR\) over Stoornissen in het gebruik van alcohol \(SGA\) uit 2009](#)

11:15 uur Prof. dr. Geert Dom, psychiater, hoofdgeneesheer van het PZ Broeders Alexianen te Boechout en academisch verbonden aan de Universiteit Antwerpen (UA, CAPRI) en Universitair Ziekenhuis Antwerpen (UZA).

[De comorbiditeit van depressie, angst en PTSS en verslaving](#)

Verslavingsartsen zijn zeer geïnteresseerd in optimalisering van de geneeskundige praktijk: hoe diagnose stellen, hoe de meest effectieve psychosociale behandeling bepalen, hoe een evidenced-based geneesmiddel te kiezen, en hoe overzicht over het geheel te houden.

Professor Geert Dom zal dit tot de leidraad van zijn inleiding kiezen.

12:25 uur Lunch

13:30 uur Dr. Patricia van Wijngaarden – Cremers, psychiater bij Dimence

[Autisme spectrum stoornissen \(ASS\)](#)

De diagnose “comorbide ASS” of het vermoeden daarop is niet eenvoudig, vooral niet bij vrouwelijke patiënten. Aan de hand van meerdere casus zal de inleider ons clue’s geven waarop wij de diagnose kunnen gaan vermoeden, of

kunnen stellen. Ook zal de differentiaal diagnose van ASS worden besproken: welke andere stoornissen die er op lijken dienen te worden onderscheiden? Welke psychosociale interventie is geïndiceerd, als de diagnose gesteld is? Is adequate behandeling van een comorbide AAS binnen de verslavingszorg mogelijk? En tot slot: welke geneesmiddelen komen eventueel in aanmerking? En in welke dosis?

14:30 uur Drs. Jeanette van de Merwe, verslavingsarts KNMG bij Delta Psychiatrisch Centrum

De inleider heeft grote ervaring in dubbel-diagnose behandeling. Zij deelt met ons haar uitdagingen bij de comorbiditeit van psychose en verslaving.

14:40 uur Dr. Arnt Schellekens, psychiater en onderzoeker bij RadboudUMC en wetenschappelijk directeur van het NISPA

Psychose en verslaving

In deze lezing staat de comorbiditeit tussen stoornissen in het gebruik van een middel en psychotische stoornissen centraal. Na een kort overzicht van de epidemiologie en neurobiologische mechanismen, wordt de vertaalslag naar de praktijk gemaakt. Hierbij wordt stilgestaan bij zowel diagnostische overwegingen als de behandeling van psychotische stoornissen bij patiënten met een stoornis in het gebruik van een middel.

15:25uur *Koffie pauze*

15:55 uur Drs. Klaas Arts, gedragsneuroloog, werkzaam bij Persona, werkt nu aan een promotie onderzoek over het Wernicke-Korsakov syndroom

Cognitieve beschadiging

Hersenschade bij overmatig alcoholgebruik kan verschillende oorzaken hebben: een thiamine deficiëntie, directe toxiciteit van alcohol en een falende leverfunctie.

Deze drie verschillende oorzaken worden besproken, en hun verschillend beloop. Hoe kun je deze soorten van schade van elkaar onderscheiden? Is alle

schade irreversibel? Het blijft van het grootste belang om hersenschade door thiaminetekort voor te zijn, en we lijken in Nederland daarbij op de goede weg. Is de diagnose van thiamine-tekort eerder te stellen? Kunnen daarbij de criteria van Caine een rol spelen? Gevonden is dat de processnelheid van het brein bij schade door een thiamine-tekort het eerst en het meest wordt aangedaan, meer dan het IQ, geheugen, de executieve functies en de visuospatiele functie. Is het bepalen van deze snelheid zinvol?

16:40 uur Drs. Robert van de Graaf, verslavingsarts KNMG bij Verslavingszorg Noord Nederland

[Preventie-akkoord: tabaksverslaving](#)

De inleider is zeer actief op het gebied van tabaksontmoediging (o.a. Rookvrije Generatie beweging en stoptober) en binnen Verslavingskunde Nederland inhoudelijk coördinator van het dossier tabaksverslaving. Hij was onderhandelaar namens Verslavingskunde Nederland bij het Nationaal Preventieakkoord. Verder is hij mede-initiator en lid namens de VVGN van de Taskforce Rookvrije Start, welke zich richt op optimalisering van de tabaksverslavingszorg in de geboortezorg. Robert van de Graaf zal zich tijdens zijn presentatie richten op het Nationaal Preventieakkoord en zal vooral ingaan op de plannen om de tabaksverslavingszorg in de geboortezorg te verbeteren en de rol van de verslavingsarts hierin.

17:00 uur Afsluiting